

BLOGI

Blogi: IMF valaa kasvuoptimismia tuoreessa ennusteessa

19.4.2017 – Blogi

KIRJOITTAJA

Olli-Pekka Lehmussaari

Johtava neuvonantaja

Kansainvälinen valuuttarahasto (IMF) on juuri julkaissut uuden maailmantalouden ennusteen. Monen aneemisen vuoden jälkeen usko kasvuun on vahvistunut. Käänteeseen tapahtui vuoden 2016 loppupuolella. IMF ennakoii maailmantalouden kasvun kiihtyvän kuluvana ja ensi vuonna. Pirstunut kasvu heijastaa ensi sijassa investointien, teollisuustuotannon ja kaupan vauhdittumista.

Haastetta ennusteen laadinnassa on ollut riittämiin. Yhdysvaltojen uuden hallinnon talouspolitiikkaan liittyy vielä paljon epävarmuutta. IMF ennakoii, että Yhdysvalloissa toteutuu vuonna 2018 merkittävä finanssipolitiikan kevennys, jonka oletetaan kasvattavan budjetin alijäämää kaksi prosenttiyksikköä bruttokansantuotteesta vuoteen 2019 mennessä. Mielenkiintoista on, että IMF olettaa finanssipoliittisen elvytyksen toteutuvan veronkevennysten kautta ilman sykäystä infrastruktuuri-investointeihin.

Yhdysvaltojen uuden hallinnon lupaukset finanssipolitiikan merkittävästä keventämisestä ruokkivat osaltaan myös muiden kehittyneiden talouksien kasvunäkymiä. Nousevien ja kehittyvien talouksien kasvua puolestaan siivittää pitkään odotettu käänteeseen raaka-aineiden hintojen alavireisessä kehityksessä. Raaka-ainehintojen oletetaan nyt nousevan ja öljyn tynnyrihintojen keikkuvan 55 dollarin tuntumassa vuosina 2017–2018.

Kuluvana vuonna maailmantalouden kasvun ennustetaan yltävän 3,5 prosenttiin, ja kasvunäkymät ensi vuodelle ovat samaa luokkaa. Vaikka kasvu on reipasta, on hyvä muistaa, että finanssikriisiä edeltävinä kymmenenä vuotena maailmantalouden kasvu oli keskimäärin runsaat 4 prosenttia.

On selvää, että kasvunäkymät eri puolilla maailmaa vaihtelevat suuresti. Myönteistä on kuitenkin se, että kokonaisuutta katsottaessa nousevien ja kehittyvien maiden sekä kehittyneiden maiden talouksien kasvu kiihtyy selvästi viime vuoteen nähden.

Aikaisempien vuosien tapaan kasvun lähteet ovat edelleen nousevissa ja kehittyvissä talouksissa. Peräti 80 prosenttia kasvusta syntyy näissä maissa. Kiinan rooli maailmantalouden kasvussa on merkittävä. Kehittyneistä maista ei ole kasvun moottoreiksi. Monissa maissa kotitalouksien ylivelkaantuminen jarruttaa kasvua.

IMF arvioi myös, että usean heiveröisen vuoden jälkeen myös maailmankaupan kasvu piristyy tänä ja ensi vuonna. IMF ennakoii maailmankaupan kasvavan 3,8 % tänä vuonna, kun viime vuonna kasvu ylsi vain reiluun 2 prosenttiin. 3,8 % on kuitenkin vaatimaton luku finanssikriisiä edeltäviin vuosiin nähden. Vuosina 1999–2008 maailmankauppa kasvoi keskimäärin reilut 6,5 %.

Usko voimistuvaan talouskasvuun Yhdysvalloissa on lisääntynyt. IMF on korjannut Yhdysvaltojen talousennustetta ylöspäin viime syksyn ennusteeseen nähden. Käänteeseen taustalla on finanssipolitiikan odotettu keventäminen sekä yrityssektorin ja rahoitusmarkkinoiden luottamuksen kasvu. Tänä vuonna talouskasvun ennustetaan kipuavan 2,3 prosenttiin ja ensi vuonna 2,5 prosenttiin.

Myös euroalueen kasvunäkymät ovat kohtalaiset. Kasvu jatkuu 1,7 prosentissa tänä ja ensi vuonna. Kasvu saa voimaa kevyistä rahoitusoloista ja maailmantalouden vakaasta kasvusta. Keskipitkällä aikavälillä talouden aktiviteettia varjostaa Brexitin talousvaikutuksiin liittyvä epävarmuus.

Useita vuosia jatkuneet talouspoliittiset uudistukset tuottavat tuloksia nousevissa ja kehittyvissä talouksissa. Näissä maissa kasvun odotetaan yltävän reippaaseen 4,5 prosenttiin tänä ja ensi vuonna. Tällä on merkitystä, sillä noin 85 prosentilla maailman väestöstä on koti näissä maissa. Kasvu on kovimmillaan Aasian nousevissa talouksissa, noin 6,5 prosentin tuntumassa.

Kiinan rooli maailmantalouden dynamona jatkuu. IMF on pitänyt Kiinan kasvuennusteen kuluvalle vuodelle käytännössä viime vuoden tasolla, noin 6,5 prosentissa. Ensi vuonna talouden kasvun odotetaan hiipuvan jonkin verran. Kasvua ruokkivat Kiinan hallituksen politiikkatoimet ja reipas luotonannon kasvu. Pidemmällä aikavälillä kasvuedellytyksiä heikentää Kiinan väestön ikääntyminen. Aasian maiden kirkas valopilkku on Intia. IMF ennakoii sille jopa vajaan 8 prosentin kasvua vuodelle 2018.

IMF arvioi, että latinalaisen Amerikan kasvunäkymät ovat kohentuneet tuntuvasti. Keskeinen tekijä kehityksessä on se, että Brasilian talouden syöksykierte kääntyy hienoiseen kasvuun. Meksikon kasvunäkymiä on päivitetty reippaasti alaspäin viime syksystä Meksikon ja Yhdysvaltojen välille syntyneiden kauppapoliittisten näkemyserojen seurauksena.

Myös Saharan eteläpuolinen Afrikka on saanut piristysruiskeen. Aluetta piinannut raaka-aineiden ja öljyn heikko hintakehitys näyttää olevan takanapäin ja alueen talouksien odotetaan toipuvan 3,5 prosentin kasvuun vuonna 2018. Kasvu on kuitenkin keskinkertaista. Ennen finanssikriisiä ja vuosien 2010 ja 2014 välillä, kun raaka-aineiden hinnat olivat poikkeuksellisen korkeita, kasvuvauhti oli keskimäärin yli 5,0 prosenttia.

Maailmantalouden kasvu ympäristöön liittyy useita uhkakuvia. IMF on erityisen huolissaan sisäänpäin kääntyneen politiikan suosion kasvusta. IMF:n tärkein sanoma koskee maailmantalouden avoimuuden merkitystä hyvinvoinnin kasvattamisessa. Maailmankaupan edistäminen kun on yksi valuuttarahaston päätehtävistä.

Globalisaation vastustajien kasvanut vaikutusvalta lisää protektionismin uhkaa ja riskiä

vapaakaupan etenemisen hidastumisesta. Tätä kehitystä IMF pitää kriittisenä uhkana hyvinvoinnin kasvulle ja kehottaakin kiinnittämään enemmän huomiota kasvun hedelmien tasaisempaan jakautumiseen.

IMF korostaa, että Kiinan talouden kasvu nojaa vaarallisen paljon nopeaan luottojen kasvuun. Lisäksi herkäät muutokset pääoman liikkeissä voivat syöstä herkkiä nousevia talouksia ongelmiin. IMF karsastaa rahoitusmarkkinoiden sääntelyn purkamiseen kohdistuvia paineita, erityisesti Yhdysvalloissa.

Avainsanat

talouskehitys, globalisaatio, IMF, ennuste, protektionismi, maailmantalous